

Bodem: niet zo lokaal als je in eerste instantie denkt

Bodem en bodemkwaliteit worden in Nederland benaderd als een lokale aangelegenheid. De bodemgesteldheid is immers bepaald door lokale omstandigheden en de kwaliteit wordt grotendeels bepaald door het lokale gebruik. Dit was één van de redenen voor Nederland om tegen een Europese Bodemrichtlijn te stemmen. Maar zijn de bodem en haar diensten wel alleen van lokaal belang of is het zinvol om ook naar de internationale dimensie te kijken?

Mondiaal gezien gaat de bodemkwaliteit sterk achteruit. De gevolgen zijn niet alleen lokaal, maar hebben ook een mondiale weerslag. Economische en sociale gevolgen van degraderende bodems worden steeds duidelijker zichtbaar. Water- en voedselschaarste, een gevolg van bodemdegradatie en verergerd door klimaatverandering, leiden tot stijging van voedselprijzen en meer schrijnend tot grote stromen migranten. De studie die door het Planbureau voor de Leefomgeving in opdracht van de United Nations Convention to Combat Desertification is uitgevoerd naar veranderingen in landgebruik en de conditie van land als onderdeel van de Global Land Outlook laat zien dat voedselproductie in delen van de wereld straks wellicht niet meer mogelijk is. Deze productie zou elders, in meer gematigde streken opgevangen moeten worden. Wat betekenen deze ontwikkelingen voor het gebruik van de bodem in Nederland en andere Europese landen?

Europa is van mening dat er grensoverschrijdende bodemopgaven zijn en dat een Europees kader nodig is voor bodembeleid.

Ondanks dat de Concept Bodemrichtlijn is ingetrokken, zijn er verschillende ontwikkelingen binnen Europa waarbij wordt onderzocht of alsnog een juridisch bindend kader kan worden opgesteld en hoe dit eruit zou moeten zien. Denk bijvoorbeeld aan de rol van bodem en haar diensten voor het realiseren van het Biodiversiteitsverdrag, de klimaatafspraken in Parijs of aan de afspraken over het realiseren van de duurzame werelddoelen. Alle maatschappelijke opgaven zijn via de bodem en haar diensten met elkaar verbonden en de betreffende verdragen zijn mede ondertekend door de Europese lidstaten. Daarmee zijn deze internationale opgaven nationale opgaven geworden.

Het is dan ook goed om kennis te nemen van de ontwikkelingen in Europa, zowel op het gebied van beleidsvorming als op het gebied van kennisontwikkeling. Wat betekenen deze voor de Lage Landen? Waar kunnen landen van elkaar leren, wat zou goed zijn om Europees op te pakken en wat is er juist een lokale aangelegenheid? Welke verschillen wil je koesteren en waar is het goed om te streven naar harmonisatie?

In dit nummer proberen we meerdere van deze facetten te belichten en nodigen we u uit om te reflecteren over de lusten en lasten van internationale samenwerking.

Margot de Cleen en Tessa Verschoor

In 2018 verschijnen nog 4 nummers van Bodem. De redactie heeft voor deze nummers de volgende accenten vastgesteld:

*Nummer 3: Bodemdiversiteit
Nummer 4: Klimaat & Energie
Nummer 5: Wetenschap/
Bodem van de toekomst
Nummer 6: Beheersconcepten*

U wordt van harte uitgenodigd bijdragen te leveren over één van deze onderwerpen. Voor meer informatie en de auteursinstructie kunt u contact opnemen met monique.v.d.woude@wolterskluwer.com